

OFFICIEEL GEDEELTE.

EXTRACT uit het Register der Handelingen en Resolutien van den Luitenant Gouverneur Generaal in Rade.

BATAVIA, den 23sten sept. 1829. (No. 22.)

Gelezen eene missive van den Directeur van 's Lands Middelen en Domeinen, de dato 1 dezer no. 1339, daarbij enz.

Is goedgevonden en verstaan:

Te bepalen, dat op plaatsen alwaar vroeger een resident met het bestuur was belast, doch waar thans assistent-residenten zijn geplaatst, om het even of zoodanige afdeeling op zichzelf staat, dan wel onder eene andere residentie is getrokken, de assistent-resident bevoegd en gehouden zal zijn om, bijgestaan door den kommiss van zijn kantoor, de acten optemaken, welke volgens art. 55 der instructie voor de raden van justitie op plaatsen waar geen zoodanige raad gevestigd is, voor den resident en deszelfs secretaris moeten verleden worden. Wordende bij ontstentenis van eenen kommiss, de assistent-resident gemagtigd zich ten deze door eenen anderen ambtenaar te doen bijstaan.

Extract enz.

Accordeert met voorschreven register.
De Algemeene Secretaris,
J. DU PUIJ.

Rapport van Zijne Excellentie den Luitenant Gouverneur Generaal, aan Zijne Excellentie den Minister van Staat, Kommissaris Generaal.

MAGELLANG, den 6den October 1829.

Als een vervolg op mijn rapport van den 5den dezer no. 909, heb ik de eer Uwe Excellentie te berigten, dat nog steeds dezelfde onzekerheid omtrent de verblijfplaats van den hoofd-muiteling bestaat, blijvende de rapporten dienaangaande zeer uiteenloopende.

In de Bagelleen, is de kapitein Renia van Nauta, met de 6de mobiele kolonne, op den 2den dezer van Petanahan, noord-oostwaarts gemarcheerd tot Sawangan, 6 palen noordoost van Panjer, zonder eenige ontmoeting. Hij heeft aldaar den majoor Buschkeus, kommandant der 8ste mobiele kolonne aangetroffen, en is vervolgens met overleg van dezen hoofd-officier, 2 palen noord van die plaats positie gaan nemen, om daardoor laatstgemelden in staat te stellen ter vervolging, van den vijand westwaarts te marcheren op Peniran, Binangon en Sedangloening.

De majoor Michiels, kommandant der 11de mobiele kolonne, die den 30sten september jl., naar Sawangan was opgerukt, heeft op dien marsch eenen voorpost des vijands onder Kerta Bauw, gezien en verjaagd, zonder dat het hem is mogen gelukken, de werkelijke magt aantetreffen, terwijl hij den volgenden dag bij eene gecombineerde beweging met de 8ste kolonne te Kaliepostie, alleen het spoor van vele paarden heeft gevonden.

Genoemde majoor de bevestiging bekomen hebbende, dat de vijand zich te Lantjar, noordwest van Ploenjarang bevond, zoude den 3den dezer op Ploenjarang marcheren, in welkers nabijheid ik hoop dat de majoor denzelven zal kunnen inhalen, daar de bewegingen onzer troepen hem tot zeer vermoeijende marschen genoodzaakt hebben gehad.

Sommige berigten willen dat de hoofd-rebel zich bij deze magt bevindt, doch andere blijven beweren, dat hij zich in het gebergte aan deze zijde van de Bogowonto verscholen houdt.

De kolonel Cleerens doet mij kennen, dat zich dagelijks pradjoerits van den tompongong Djojo Sindirgo, bij den kapitein Gennat, kommandant der 7de mobiele kolonne komen onderwerpen, en dat van die troepen bij den pangerang Soerio Mataram, zijn overkomen 3 ingebey's, 1 pandjie, 1 penaties en 3 pradjoerits; en bij den tompongong Soero Dirdjo, 1 rongo en 1 pandjie, terwijl te Kedongkebo zich insgelijks nog 1 ingebey, 1 rongo en 1 pandjie aangemeld hadden. Ook had zich te Boeboetang de rongo Wiro Senkoro onderworpen.

Te Djocjokarta zijn weder in onderwerping gekomen de bassa Prawiro Koesoemo, met 2 mantries en 1 pradjoerits, benevens de tompongong Stro Dirdjo met 5 mantries en 15 pradjoerits.

De Luitenant Gouverneur Generaal
DE KOCK.

IN-OFFICIEEL GEDEELTE.

EUROPESCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIS, den 24sten mei jl.

De heer Humman heeft gisteren bij de Afgevaardigden I rapport der commissie uitgebragt omtrent de wet van budget, gedeelte der uitgaven. De commissie heeft op den vo grond gesteld, dat het niet mogelijk was ten deze haar vers blootelijk op de cijfers te vestigen, naardien alle uitgave e haar dekkende ontvangst moest doen veronderstellen, en dat d ontvangst uit de meerdere of mindere welvaart der belasting schuldige ingezetenen afhingende, het mitsdien noodig w den toestand van het land in oogenschouw te nemen, en ga te slaan of de publieke welvaart voorwaarts dan wel ach waarts gaat

Naar het oordeel der commissie was liet met deze publie welvaart geenszins gunstig gesteld, en werd er tot herstel v dezelve vrij wat meerdere veerkracht bij het ministerie vereisc

Onder de eerste verlichtingen, welke aan de finantiën te gebragt zouden kunnen worden, stelde de spreker het v minderen der interesten voor de publieke schuld, en zag d zelve niet dat er eenige wezenlijke zwaarigheid konde besta in eene conversie der renten, gegrond op het daarstellen v een nieuw fonds, waarvan de nominale waarde, in evenr digheid tot de tegenwoordige hoogte der renten, slechts ee geringe opoffering van kapitaal zoude vereischen, en aan het la den weg tot het voordeel eener verdere vermindering zoude banen. De commissie wenschte echter hieromtrent het gevoel van het gouvernement te vernemen. De minister van finanti heeft hierop ten antwoord gegeven, dat hij zeer wel aan nuttigheid en mogelijkheid eener conversie der 5 pCts. renti geloofde, maar liet voorzigtiger achtte dezen maatregel vo alsnog uittestellen.

Voorts is de commissie van oordeel geweest, dat de volgen bezuinigingen konden en behoorden te worden daargesteld, al bij het Ministerie der Justitie

Op de Centrale Administratie.	6,000 fr.
Tractement der Staats-Ministers.	14,000
Tractementen der Straatsraden.	100,000

Totaal 120,000 fr.

Buitenlandsche Zaken.	640,000
Binnenlandsche Zaken.	331,200
Koophandel.	14,400
Oorlog.	575,338
Marine.	160,110
Finantiën.	2,341,600

Onder welken laatsten post zich onder anderen bevindt 2,000,000 fr. voor een half jaar der vier millioen renten, well eerst na den 22sten Maart 1830 uitbetaald zullen behoeven worden.

—Een dagblad behelsde onlangs de navolgende bijzonderheden omtrent de familie van Bonaparte.

De moeder van Napoleon, Mad. Laetitia Bonaparte, brengt den winter te Rome en den zomer te Albano door. Zij houdt zich bezig met de uitoefening van godsdienstige werken en van weldadigheid; zij leidt ook een afgezonderd leven. De vreemde delingen worden zelden in hare tegenwoordigheid toegelaten; haar broeder, de Kardinaal Fesch, bezoekt haar elken dag en besteed zijnen overigen tijd aan zijne priesterlijke functien. De eene en andere bezitten niet dan een middelmatig fortuin. Mad. Bonaparte heeft het grootste gedeelte van haar vermogen aan hare bloedverwanten en aan de behoeftigen geschonken; de Kardinaal leeft van een pauselijk pensioen en van de opbrengst des verkoops van zijne schilderijen. De Graaf de Survilliers (Joseph Bonaparte) is sedert 1814 inwoner der Vereenigde Staten. Hij houdt zich gedeeltelijk met den landbouw onledig; Zenaïde zijne oudste dochter is gehuwd met den Prins Musignano, zoon van Lucien Bonaparte; Charlotte, de jongste zijner dochters, is insgelijks met eenen harer neven, Karel, zoon van Lodewijk, voormalig Koning van Holland, in den echt getreden. Deze beide jeugdige paren hebben Amerika verlaten en zijn te Florence gaan wonen, om in de nabijheid der Gravin de Survilliers te zijn. Ondanks zijnen nadeeligen gezondheidsstoestand, houdt de Graaf de St. Leu (Lodewijk) zich steeds met letterkundige werkzaamheden bezig. Zijne echt,

doet, de gewezen Koningin *Hortense*, is, gedurende den winter, te Rome. Over eenige jaren had zij de gewoonte, om gedeelte van het jaar op derzelver overheerlijk verblijf van Amberg, aan het meer van Geneve, in Zwitserland geëen, door te brengen. De Prins *de Canino* heeft zich sedert een tijd te Rome gevestigd op het landgoed waarvan hij den naam ontleend heeft. In 1817 bewoonde hij met zijne familie de kleine stad *Senegaglia*, nabij *Ancona*. Het grootste gedeelte van zijne bezittingen heeft hij in ongelukkige speculatiën verloren: zelfs heeft hij zijn paleis te Rome aan zijnen broeder *Tommaso*, den graaf van *Montfort*, verkocht. Eene zijner dochters, dezelfde welke hand door Koning *Ferdinand* werd geschied, toen hij nog Prins van *Asturiën* was, is aan Prins *Brielli* verbonden; eene andere is met Lord *Stuart* gehuwd. De voormalige Koning van *Westphalen* brengt de zomer in het landhuis door bij *Ancona* en den winter te Rome. Zijne verbinding met de Prinses *Catharina*, zuster van den tegenwoordigen Koning van *Wurtemberg* en nicht van den Keizer van *Rusland*, maakt van zijn paleis de bijeenkomst van alle aanzienlijke Noordsehe familiën, die *Italië* bezoeken. De ambassadeurs van *Wurtemberg* en *Rusland* zijn nimmer van eene per partij afwezig. Hij laat zijne kinderen in het kollegie te *Siena* opvoeden. De jongste, de Prinses *Borghèze*, heeft, het overlijden harer moeder, een *Italiaansch* edelman gehuwd, de rijkste grondeigenaar van *Ancona* is. Zij bezit veel geesteschoonheid; men wil, dat zij srekend op *Napoleon* gelijkt. Haar vader, de Prins *Felix Bacchiocchi*, woont te *Bolonja*; hij zeer rijk en algemeen geacht. Zekeve staatkundige hinderpartijen hebben zich tot dus verre verzet tegen het verlenen van diel aan de Gravin *Lepano*, gewezen Koningin van *Napels*, die zich bij hare nabestaande in *Italië* te voegen. Zij is in een sterrijk woonachtig; hare oudste dochter is met den Markies *Capelli*, uit *Bolonja*, gehuwd, zijnde de jongste met den Graaf *Esponi* in den echt vereenigd. *Achille*, derzelver oudste zoon, vindt zich in *Florence*, alwaar hij eenige goederen heeft geërft. *Lucien*, de jongste, is in *Zuid Amerika*.

(Amsterdamsche courant van 29sten mei 18.)

Door middel van ons Blad, voldoen wij volgaarne aan het door Zijne Excellentie den Gouverneur en Kommandant en Chef van het Eiland *Mauritius*, te kennen gegeven verlangen, om eene aldaar uitgevaardigde bekendmaking, betrekkelijk de bijzondere geschiktheid van dat Eiland, tot het doen van sterrekundige waarnemingen, van de Nederlandsch Indische Bezittingen aan het publiek mededeelen, ten einde de zich aldaar bevindende doctenaars der sterrekunde in de gelegenheid te stellen, om met de geleerden in die wetenschap te *Port Louis*, in briefwisseling te treden, waartoe de President der commissie voor het openbaar onderwijs bij de Koninklijke Hogeschool van *Port Louis*, zich zeer genegen en bereidvaardig zal betoonen.

A V I S.

Les observations ci-jointes sont extraites d'une correspondance avec le Secrétaire de la Société royale et astronomique de Londres, adressé à Son Excellence le Gouverneur par le Vice-Président de la Société royale et asiatique, afin d'obtenir dans l'hémisphère la coopération d'observateurs scientifiques, pour l'avancement des progrès de la science; et, en conséquence, elles sont publiées pour cet objet.
Port-Louis, 13 Juin 1829

G. A. BAREY,

President de la Commission d'instruction publique.

L'île de France semble être admirablement située pour les observations astronomiques; le climat y est sain, et le ciel toujours extrêmement pur et serein, excepté pendant un court espace de temps, époque où il y a de violentes bourrasques.

L'île est par une latitude où l'on peut avoir une vue très-étendue du ciel; surtout des parties les moins connues aux astronomes européens. Toutes les étoiles de la première grandeur y sont visibles, ainsi que toutes celles de la seconde, à l'exception d'une seule.

Il n'y a peut-être pas d'endroit plus convenable pour déterminer les lois de la réfraction atmosphérique, dont les effets paraissent être, à *Madagascar*, beaucoup plus grands que dans toute autre partie du monde. M. Le Gentil parle de quelques phénomènes très-extraordinaires occasionnés par cette réfraction.

Quoique la position de l'île de France ne soit pas aussi favorable qu'une latitude plus élevée, pour déterminer les parallaxes et l'aberration, par le moyen du quart de cercle, cette île est néanmoins bien située pour les observations faites à ce sujet avec le cercle astronomique et la lunette de passage.

Ce pays est encore bien situé pour faire des observations sur les nouvelles planètes, sur les étoiles doubles et changeantes, et aussi sur les comètes; car avec une atmosphère aussi favorable, et une vue aussi étendue du ciel, si quelqu'un de ces corps est visible il est presque impossible qu'il échappe à l'observateur attentif.

La variation de l'aiguille aimantée est bien grande à l'île de France, et il n'y a point d'endroit sur le globe (excepté près des pôles magnétiques) où l'altération, occasionnée par le changement de lieu, soit si rapide que dans le trajet du Cap de Bonne Espérance à cette île, c'est pour cette raison, qu'en y faisant, avec de bons instruments, une suite d'observations, sur la variation et l'inclinaison, ces observations deviendraient

importantes, et pourraient contribuer à perfectionner la théorie du magnétisme.

L'astronomie pourrait retirer de grands avantages des observations faites à l'île de France, et combinées avec celles faites à *Calcutta* et à *Bombay*; la latitude Sud de l'île étant à-peu-près la même que la latitude Nord du moyen parallèle de *Calcutta* et *Bombay*; il résulte de cette coïncidence que les étoiles, qui ont une déclinaison quelconque, décrivent, à un endroit, des demi-arcs diurnes parfaitement semblables à ceux décrits dans un autre lieu, par des étoiles d'une déclinaison égale, mais contraire; d'où il suit, que deux étoiles situées ainsi, seront entr'elles à l'égard des hauteurs et des azimuths, des parties exactement égale, mais opposées. Par exemple, *Aldébaran* et *Sirius*: la première de ces deux étoiles décrit à *Calcutta* le même arc-diurne que la seconde décrit à l'île de France, et vice versa. Ainsi, une telle comparaison, si elle n'est seulement procurerait le moyen le plus prompt de former une table générale de réfractions, mais encore ferait voir si la réfraction atmosphérique est la même partout, et si les étoiles de différentes couleurs en sont différemment affectées.

Des observations combinées sur la hauteur méridienne du soleil, faites à *Calcutta* et à l'île de France, nous mettraient même de déterminer si la différence qui existe dans l'obliquité de l'écliptique, déduite des observations faites en Europe aux solstices d'été et d'hiver, provient d'une fausse correction de réfraction, ou de quelque autre cause; car, au solstice d'été, la hauteur du soleil à *Calcutta* n'est presque pas affectée par la réfraction, tandis qu'elle l'est considérablement à l'île de France; et au contraire au solstice d'hiver, sa hauteur à l'île de France n'est presque point affectée par la réfraction, au lieu qu'à *Calcutta* elle l'est d'une manière bien sensible.

En fin, en comparant les vibrations du pendule qui se font à *Calcutta* et à *Bombay*, avec celles qui se font à l'île de France, on verrait si la gravitation est la même sous les parallèles correspondants des deux hémisphères.

Il n'y a point, j'en suis convaincu, après tout, un endroit plus avantageux pour l'astronomie que l'île de France, surtout lorsque les observations qu'on y fera seront mises en comparaison avec celles faites dans d'autres observatoires; car on ne peut pas attendre beaucoup d'un seul observatoire; que bien dirigé qu'il soit. C'est d'après une suite d'observations bien liées et faites en différentes parties du monde, que nous devons espérer de grands progrès, ou de grandes découvertes dans l'astronomie.

Ayant réfléchi au sujet des observatoires de la Compagnie des Indes Orientales, je suis porté à croire que s'ils étaient bien dirigés, la science en retirerait de bien plus grands avantages que ne le pensent ceux-mêmes qui en ont été les fondateurs. Je prendrai donc la liberté de vous communiquer quelques projets de recherche sur lesquels l'attention des observateurs peut se diriger avantageusement.

De toutes les corrections qu'il faut faire dans la réduction des observations, celles pour la réfraction sont les plus incertaines. Il est donc à souhaiter que dans chaque observatoire, on fasse une attention particulière à ce sujet.

Le capitaine Warren, dans un écrit publié au dixième volume des Recherches Asiatiques, remarque que dans ses observations à *Madras*, avec un cercle astronomique il trouva toujours une trop grande distance entre les étoiles, au Nord du Zénith, et au contraire, une trop petite entre celles situées au Sud, et que cette distance se semblait augmenter régulièrement à mesure qu'elles avançaient du Zénith à l'horizon; le colonel Lambert confirme ce fait. Le capitaine Warren remarque encore que la latitude de *Madras*, déterminée par les hauteurs du soleil, était de 13° 26' moindre que la même latitude déterminée par les hauteurs des étoiles. M. Le Gentil a fait les mêmes observations à *Pondichéry*, et quelque chose de semblable a été remarqué en Europe, quoique d'une manière beaucoup moins sensible.

Pour faire une suite d'observations pour déterminer la réfraction, il faut qu'un observatoire soit muni d'un cercle astronomique donnant à la fois l'azimuth et la hauteur. Avec cet instrument, on pourrait former une table de réfractions le plus facilement et le plus promptement possible, d'après les observations seulement, et sans le secours d'aucune théorie antérieure.

Dans les observations, pour déterminer la réfraction, il faut avoir égard à la couleur de l'étoile, et aussi à la couleur du verre dont on se sert pour obscurcir le soleil. Les étoiles différencées beaucoup par la couleur, et les objets différemment colorés doivent être différemment réfractés par l'atmosphère. J'ai cherché à attirer sur ce sujet l'attention des astronomes, dans un écrit publié dans les "Transactions philosophiques" pour cette année.

M. Le Gentil, dans son livre intitulé: "Voyages dans les mers de l'Inde," parle de quelques faits curieux qui ont rapport à la réfraction terrestre, et le capitaine Warren remarque que cette réfraction est beaucoup plus grande et plus variable dans l'Inde qu'en Europe. On pourrait y faire avantageusement des observations pour déterminer la quantité et les lois de la variation de la réfraction terrestre, et ces observations seraient très-importantes.

L'obliquité de l'écliptique n'est pas encore déterminée d'une manière bien exacte; puisque les observations faites aux solstices d'hiver et d'été ne donnent pas les mêmes résultats. M. Piazzi a publié un mémoire très-instructif sur ce sujet; mais il ne cherche pas à l'exoliquer. Cela vient probablement de la même cause que la différence que l'on observe entre le temps trouvé par le passage du soleil, et le temps trouvé par le passage des étoiles. Si ces différences sont occasionnées par une fausse correction de la réfraction, elles doivent, en quelque sorte, disparaître à mesure que nous approchons de la ligne.

La parallaxe des étoiles fixes est un sujet auquel les astronomes ont apporté, dans tous les siècles, une attention bien grande. M. Piazzi, et le docteur Brinkley (maintenant évêque de Troyne) ont enfin réussi à prouver l'existence d'une parallaxe sensible et annuelle dans quelques unes d'entr'elles. La solution de cette importante question est extrêmement difficile, à cause de la quantité infiniment petite qu'il faut mesurer, et à cause de l'embarras occasionné par l'effet incertain de la réfraction. Le quart de cercle est indubitablement l'instrument le plus exact pour faire de semblables recherches; mais on ne peut pas s'en servir aussi avantageusement dans l'Inde qu'en Europe, parce que la déclinaison des étoiles du zénith varie bien dans les petites latitudes que dans les grandes. Mais malgré cet inconvénient, le quart de cercle doit cependant être employé dans les observations sur la parallaxe et l'aberration, conjointement avec celles faites sur l'ascension droite par le moyen de la lunette des passages. Il faut pour cela des télescopes qui grossissent beaucoup.

Le docteur Brinkley pense que les aberrations de la lumière du soleil et des étoiles sont différentes; peut-être aurait-il pu aller plus loin et demander: L'aberration est-elle la même dans toutes les étoiles?... Les étoiles ne diffèrent-elles pas entr'elles?... C'est un sujet bien digne d'attention.

Les étoiles changeantes et doubles sont aussi un sujet qui mérite une attention particulière. *O de la Baleine* est la plus remarquable de la première espèce. Il faudrait déterminer si cette étoile, qui est tout à la fois double et changeante, a une parallaxe sensible, et aussi si elle est sujette au changement de couleur pendant le temps de ses phases. Les étoiles doubles, lorsqu'elles ne sont pas à égales distances de notre système, nous offrent un moyen excellent pour trouver les plus petites différences qui ont lieu dans la parallaxe. Si elles sont à la même distance de notre système, elles doivent faire partie du même système; et il serait curieux d'observer le temps de leur révolution, comme l'ont fait M. Herschell et South à l'égard de quelques unes.

Les étoiles doubles sont souvent de différentes couleurs, et par conséquent, elles doivent être différemment réfractées; et il faudrait observer si, d'après cette circonstance, il n'y aurait pas dans ces étoiles un changement apparent de distance et de position à l'égard les unes des autres, par un changement de hauteur. *A d'Hercule* est composé de deux étoiles, l'une rouge, et l'autre bleue. Le passage de cette constellation n'est pas éloigné du zénith de Madras.

L'Inde est dans une situation admirable pour les observations sur les nouvelles planètes; nous pouvons donc en attendre d'amples matériaux pour perfectionner leurs éléments.

M. Biot a dernièrement cherché à faire voir que les vibrations du pendule ne sont pas toujours les mêmes sous le même parallèle. Calcutta et Canton sont à-peu-près dans la même latitude; ainsi donc, une comparaison entre les observations faites dans ces deux villes, servirait à déterminer ce fait.

On a proposé de déterminer la forme de la terre par le moyen d'observations simultanées sur la différence apparente de la déclinaison de la lune et de quelque étoile voisine; mais pour faire cette opération avec le plus d'exactitude possible, il faut que les observatoires soient sur le même méridien. Königsberg, l'île de Malte et le Cap de Bonne-Espérance sont à-peu-près placés ainsi; et il n'y a aucun doute qu'une suite d'observations bien liées, faites dans ces trois endroits, ne soient d'un grand avantage pour la science.

M. Bessel, j'en suis sûr, se joindrait avec plaisir à M. Falgout dans une telle entreprise; il y a à Malte un observatoire qui appartenait autrefois aux chevaliers; mais je ne saurais dire s'il existe encore aujourd'hui. Il est bien fâcheux que les astronomes ne communiquent pas plus souvent entr'eux, et ne s'accordent pas à faire des observations simultanées et correspondantes. Par ce moyen, on pourrait faire beaucoup; je ne citerai qu'un ou deux exemples:

Königsberg, l'île de Malte et le Cap de Bonne-Espérance sont sur le même méridien. Ste-Hélène et Dublin sont également de même. Au moyen d'observations simultanées, faites les lieux précédemment mentionnés, nous pourrions obtenir le rapport de cinq rayons de notre globe, par une méthode aussi peu sujette à l'erreur, qu'il est possible d'en imaginer une.

Parallèlement, Calcutta et Canton sont sur le même parallèle; ainsi que Bombay et la Jamaïque; Madras et la Barbade; le Cap de Bonne-Espérance, le Port-Jackson et Buenos-Ayres. En comparant les vibrations du pendule qui se font dans ces différents lieux, on saurait si l'attraction de la terre sous le même parallèle, est uniforme ou sujette à la variation, comme M. Kiot l'affirme.

Enfin, Calcutta et Canton sont à-peu-près situées au nord de l'équateur, comme les îles de France et de Bourbon le sont au sud. La latitude moyenne nord de Madras et de Bombay est à-peu-près égale à celle sud de Ste-Hélène; l'île de Malte et Gibraltar sont à-peu-près aussi éloignées dans le nord que le Cap de Bonne-Espérance, le Port-Jackson et Buenos-Ayres le sont dans le sud.

Ainsi donc ces différents endroits nous fournissent de nombreuses occasions d'obtenir la figure de la terre, et de comparer les deux hémisphères l'un avec l'autre.

Des observations correspondantes sur le passage de la lune, et le passage des étoiles dont le parallèle de déclinaison serait à-peu-près le même, et qui ne différeraient pas beaucoup de cette première dans l'ascension droite, seraient très-utiles pour déterminer la différence de longitude entre les lieux éloignés. Je pense bien qu'on a trouvé une grande différence dans les observations correspondantes de ce genre faites à Greenwich et à Paris; mais cela peut-être s'expliquer, et ne doit pas décourager les tentatives qu'on pourrait faire ailleurs,

Dans un observatoire muni d'un bon cercle astronomique mobile, on peut se passer du quart de cercle, quoique ce soit un instrument utile; mais il devient absolument nécessaire avec un mural, pour en déterminer la ligne de collimation.

Avec l'aide du quart de cercle, ne pourrait-on pas faire dans l'Inde quelques expériences curieuses sur l'attraction des montagnes et la densité de la terre. Le sol de ce pays, qui est tout de granit, est surtout très-favorable à de semblables recherches.

Telles sont, Monsieur quelques unes des idées qui me se sont présentées au sujet des observatoires de l'Inde, et il s'en présente encore un grand nombre à mon esprit. Il est impossible de songer à l'Inde, sans éprouver un sentiment de respect pour ce pays, le berceau de la science, qui est, en tout, si propre à l'étude de l'astronomie, et où chacun doit souhaiter de voir prospérer de nouveau.

MENGELINGEN.

Gevangenneming eener Rooversbende, ten gevolge van Onvrijwilligen doodslag.

(Gazette des Tribunaux, Fevr. 1829)

NANTUA, 17 februari 1829.

Zie hier het nauwkeurig verhaal van een zeer zonderling geval. Een voerman, dagelijks af en aan rijdende van Boulogne naar Geneve en terug, naderde laatstgenoemde stad, toen hij eene arme vrouw ontmoette, uitgeput, zoo het scheen, van vermoeienis, welke hem om een plaatsje bad in zijn rijtuig op dat zij vóór den nacht de poort mogt bereiken. De voerman, b wogen door het besef, dat dit mensch, bij de strenge koude, vooral des nachts, ligtelijk konde bezwijken, westerstond gereed, haar, behalve eene plaats, een os stroom afstestaan. De voetgangster prevelde eenige woorden van dankbaarheid, steeg op, strekte het matje achter in het rijtuig uit, en sloop in, na zich met hooi en stroo welgedekt, en een kap van haren mantel over het aangezicht gehaald te hebben. Welhaast verkondigde een regelmatig snorken den hulpvaardigen man, dat zijne gezellin een diepen slaap genoot; waarop hij haar dan ook niet wilde vergen afsteigen, ten einde het paard te verligten, bij de scherpe helling van eenen berouw niet verre van Geneve. In de vlakte gekomen, trok hij de ijzeren haak (*Sabot*) terug, die een der wielen vasthield, en om zich de moeite te sparen van denzelfden, volgens gewoonte, vast te maken, wierp hij dien onachtzaam in het rijtuig, en kwam nu te voet aan de poort. Zich thans de arme vrouw herinnerende, riep hij haar toe, dat de toorn volbragt was, en dat zij zou afstijgen. Hij riep herhaaldelijk keeren, maar kreeg geen antwoord. Onverduldig zette hij den voet op een der wielen, en zich met de eene hand vasthoudende, greep hij met de andere de vrouw bij de beenen, en trok haar, zonder pligtplegingen, naar zich toe tot aan den rand van het rijtuig, bestendig roepende: »Vrouw! vrouw! word dan wakker!» Maar de vrouw bleef onbeweegelijk en antwoordde niet, schoon zij niet meer snorkte. Thans eenig onheil vermoedende, sprong hij in het rijtuig, schuilde haar bij herhaling, en ontdekte nu, tot zijne groot ontsteltenis, dat hij een lijk omvatte! Terstond werd er om een' geneesheer gezonden. Deze verscheen, verzeld van een beambte der politie. Thans bleek, dat een geweldige slag aan het hoofd toegebracht, den dood had veroorzaakt. Dit slag was het werk geweest van den voerman. De haak, onvoorzigtig heen geworpen, had de slapen der ongelukkige getroffen. Zoo was dan het mededoen van den goeden man de oorzaak geworden van een' onvrijwilligen moord! Intusschen ging men voort met de vrouw te schouwen, en weldra deden zich uitroepingen van verwondering hooren. »O riep de griffier, »deze zogenaamde vrouw is een man.» »Hemel!» riep een ander, »zie daar een dolk! zie daar pistolen!» Bij voortdurend onderzoek, vond men in een' der zakken een' brief, bij welchen de gewaande vrouw verzocht werd, zich dien eigen avond, om middernacht, aan de poort van zeker kasteel te laten vinden digt bij Geneve met belofte van krachtdadige medehulp in het uitzicht op een' goeden buit. Reeds daalde de nacht op het meer. Begunstigd door deszelfs schaduwen, legden de Gendarmes zich in hinderlaag rondom het bedreigde kasteel. Weldra werden negen personen, het zelve naderende, gevat en gekneveld. Men wekte de bewoners van het kasteel; en de eigenaar, een zeer rijke grijsaard, vernam nu te gelijk het groot gevaar, dat hem boven het hoofd had gezweefd, en zijn behoud door de onvoorzigtigheid van een' voerman. Gedrongen door een dankbaar gevoel voor de beschermende hand der voorzienigheid, heeft hij, naar men verneemt, den man, die, onwetend, hem veelligt het leven heeft gered, een jaargeld geschonken. Ingevolge van de inlichtingen, door het bestuur van Geneve aan dat van Nantua gevraagd, is reeds gebleken, dat zich een misdadiger uit die omstreken onder de roovers bevindt.

Roekeloze Herzucht.

Twee hooge *Amerikaansche* officieren hebben, te Brussel, dezer dagen, in tegenwoordigheid van velen, als het ware, het tooneel vernieuwd van *Willem Tell*, en, te dier gelegenheid, eene verwonderlijke, maar onzettende behendigheid doen blijken. Op 21 schreden afstands, schoot elk van hen, met den snaphaan, eenen appel van het hoofd zijns vriends *Tell* zelfs mikte niet juist.

De Varkendief.

(Gazette des Tribunaux, Febr. 1829.)

Jean Pierre Reitreit en Jean Pierre Fabarou, verschenen op den 16den februarij 11., voor het *Cour d'Assises te Toulouse*, en der getuigen legde deze verklaring af. Reitreit, om eene ondhoeve rondslappende, ontdekte een varken, hetwelk hij voornam te stelen. Voor de volvoering van zijn ontwerp, achter, deden de eigenaars van het beest, hetzelfde vet genoeg ordeelende, hetzelfde dooden. Op zekeren avond vergunden zij nachtverblijf aan een dier bergbewoners, die, van plaats tot plaats, de leerzaamheid van kameelen en beeren zoo wel, als de potsen van apen aan het gapende volk vertoenu. Deze aan plaatste een beer in het kot, waar het geslagte varken had gehuisd. In dien zelfden nacht wilde Reitreit zijnen diefstal volbrengen. Hij brak in het verblijf van den knorrenden gast; maar zijn ruige plaatservanger viel, onder afgrijselijk brullen, op hem aan, en liet de merkteekens zijner forsche klauwen op den rug des doodelijk ontstelden diefs achter; hetwelk aan ook tot onloochenbaar bewijs van zijne schuld leidde.

Wagens met een wiel in China.

Men vindt in China, wagens van onderscheidene soorten, doch, afgescheiden van de wijze waarop de goederen op dezelve en laadragers worden overgebracht, geschied zulks ook op velden en ezels, doch wel het meest op wagens met een wiel. Deze wagens zoude volmaakte kruiswagens zijn, wanneer het wiel niet in het midden van het ligchaam zelve geplaatst was. De as verlegt zich aan beide kanten en draagt door stutten naar op gesteld, een groote bak van latten gemaakt, waarin personen en goederen in een gelijk gewigt geplaatst worden. Een enkel mensch kan den wagen voortstoten, daar het wiel in het midden van den wagen geplaatst zijnde, al de zwaarte der vracht op de as, en niet ten laste van den kruier, komt, die alleen heeft te zorgen dat de wagen in evenwigt blijft. Het wiel is groot en de bolrontheid of buitenste kant neemt eene scherpe zijde aan, in steede van eene platte, zoo als men bij de andere gewone wielen vindt; deze snijdende vorm, om in eenen kleigrond niet te blijven staken, terwijl men op drooge en steen-wegen, daarom een hand van hamboes legt, om het wiel te bewaren. Twee houten schrapers zijn aan ieder kant van de as vast gemaakt, welke zich na beneden wiggende, het wiel van het vuil zuiveren.

Deze wagens worden zoo wel in het klein door menschen voortgestoten en getrokken, als in het groot door paarden of zels, en dienen om onverschillig personen of goederen over te brengen.

Hoewel deze wijze van het vervoeren van personen of goederen in China, reeds voor verscheidene eeuwen bekend was, heeft men daaraan geene meerdere volmaaktheid gegeven, en het is wel mogelijk dat deze wagen met een wiel, aan de uitvinder van de NIEUWE DELIGENCE OF EEN WIEL, (zie Javaasche Courant no. 103), aanleiding tot die uitvinding gegeven heeft.

SCHIEPSBERIGTEN.

BATAVIA.

Aangekomen.

Oct. 10—schip *Fatal Rachman*, Sech Abdul Rachman Bin Mochamat Al-boeda, van Grissee den 21sten september.

Oct. 10—stoom-boat *Van der Capellen*, F. W. E. Lange, van Samarang den 8sten oktober, passagiers: fiscaal bij den raad van justitie Van Teutonia de heer Barthold, — schoener *Rembang*, F. W. Hermanne, van Pannanoe den 8sten dito. — brik *Johanna Maria*, B. Oziemblowskij, van Indragajoe den 8sten dito.

Oct. 11—schip *Hortense*, H. J. Netscher, van Manilla den 13den augustus. — bark *Boeroeng*, P. Lunel, van Indramajoe den 9den oktober. — brik *Dorothea*, S. E. Badendick, van Samarang den 2den dito. — schoener *Fatakhair*, Sech Oemar Bin Ahe Habanan, van dito den 2den dito.

Vertrokken.

Oct. 9—bark *Allance*, F. A. Laming, naar Soerabaja. — brik *Kingliong*, Louw Tjongliong, naar Indramajoe.

Oct. 11—brik *Pekalongang*, Louw Kongking, naar Pekalongang.

Schepen liggende ter reede.

Zr. Ms. fregat *Bellona*; korvetten *Anna Paulowna*, *Nehalennia*; schepe *Harriet*, *De Gezusters*, *De Generaal van Geen*, *Esperance*, *Jadul Karim*, *Thalia*, *Fatal Rachman*, *Boeroeng*, *Hortense*; stoom-boat *Van der Capellen*; brikken *Peenghoel*, *Foengfie*, *Johanna Frederika*, *Iuhien*, *Tjoempo*, *Johanna*, *De Twee Gebroeders*, *Sokian*, *Clara Henriette*, *Tagal*, *Johanna Maria*, *Dorothea*; schoeners *Biora*, *Laju*, *Periente*, *The Star*, *Dolphijn*, *Moiukko*, *Rembang*, *Fatakhair*. — Eng. schepen *Thomas Parson*, *Triton*, *Prince Rossal*. — Amerik. schip *Israel*. — Fransche brik *L'Armorique*.

SAMARANG.

Aangekomen.

Oct. 4—schoener *Serius*, T. Deighton, van Amboina, Banda en Bontijn den 22sten augustus, passagiers: 1ste luitenant C. L. Vorste, de heer J. M. Matzen.

Oct. 5—stoom-boat *Van der Capellen*, F. W. E. Lange, van Batavia den 1sten oktober, passagiers: de heeren Blankenhagen, G. A. Zakara, W. A. Keuchenius en P. King. — schip *Marquis of Hastings*, G. Ingram, van Soerabaja den 23sten september.

Oct. 7—schip *Vrouw Helena*, McKenzie, van Soerabaja den 4den oktober, passagier: de heer Sastur.

Vertrokken.

Oct. 5—schip *The Fair Armenian*, C. Boije, naar Cheribon, passagier: de heer P. Andreas.

SOERABAJA.

Aangekomen.

Oct. 4—brik *Tjongsoen*, Tan Hongjoan, van Samarang den 18sten september.

Oct. 6—schip *Joesoer*, Abdul Hamit, van Samarang den 24sten september.

Vertrokken.

Oct. 4—schip *Vrouw Helena*, F. McKenzie, naar Samarang en passagier: de heer G. Sartoor.

Schepen liggende ter reede.

Zr. Ms. korvetten *Atlante*, *Zwaluw*; roei-kanonneer-boat transport-boat No. 4; schepen *Abel Tasman*, *Onderneming*, *Ana*, *tina*, *Joesoer*; brikken *Teksing*, *Nederlander*, *Tjongsoen*; barken *Bo*, *De Goede Intentie*; schoeners *Diana*, *Vliegende Vis*; galjas *Kim Hol*, *King*, bark *Saint George*.

ADVERTENTIEN.

Op woensdag den 15den oktober aanstaanden, 's voormiddags te 10 ure, zal door den ondergeteekende zijnen kantore, eene uitbesteding worden gehouden, de dadelijke leverancie van 55 vaten zweedsch teer.

Gegadigden tot deze leverancie worden genoodigd of uiterlijk op dien dag hunne inschrijving-biljetten aan den ondergeteekende intezenden, of te overhandigen en de uitbesteding tegenwoordig te zijn, dan wel daartoe mand anders te magtigen.

De Directeur van 's Lands

Batavia,

ducten en Civiele magazijn

den 1sten oktober 1829.

J. C. REIJNST.

—Op zaterdag den 17den oktober 1829, zal door den ondergeteekende ten zijnen kantore, gehouden worden eene uitbesteding voor de leverancie van al de bij militair departement in de hoofd-baljuwagie Batavia noodigde padie, en zulks op de ondervolgende voorwaarden te weten.

art. 1. De padie zal moeten zijn onharig, wel geteerd en van den jongsten oogst.

art. 2. De leverancie zal ingaan met 1 november 1830 en eindigen met ultimo mei 1830.

art. 3. De behoefte aan padie gedurende het gemiddeld tijdvak wordt begroot op 134.162 ponden, de aannemer is verplicht om zoo veel meerder of minder te leveren als de juiste behoefte zal vereischen.

art. 4. De aannemer is verplicht de afleveringen reeds streeks aan den verbruiker te doen.

art. 5. De betaling zal geschieden met de helft in voorver geld en overigens naar welgevallen van het Gouvernement, moettende mitsdien de inschrijving en veiling in dezen munt geschieden.

art. 6. De aannemer zal een voorschot ontvangen van bedrage van de waarde der begrootte leverancie voor de tijd van drie maanden, dit voorschot moet bij het eindigen van het contract geheel vereffend zijn.

art. 7. De aannemer zal zijne rekening maandelijks aan het departement van oorlog indienen, zullende de betaling geschieden, dadelijk na dat de rekening gelijkwidde van de algemeene rekenkamer zal zijn terug ontvangen.

art. 8. Indien de aannemer niet ten vollen aan zijn verbintenis mogt voldoen, zal in het ontbrekende van zijne rekening voorzien worden, en zal de schade, hiervan door eventueel te lijden, op hem verhaald worden.

Gegadigden worden verzocht hunne inschrijvingen te doen den ondergeteekende intezenden voor of op den dag van en het uur der uitbesteding, of dezelve op dien dag te doen en het uur der uitbesteding, of dezelve op dien dag te doen, monde ten zijnen kantore te doen, zullende de veiling en toewijzing in een perceel geschieden, gerekend voor ieder tjaan van 4000 ponden padie.

De Directeur van 's Lands

Batavia,

ducten en Civiele Magazijn

den 7den oktober 1829.

J. C. REIJNST.

—Benoodigd e. c. 50 kojangs scheepsruimte, naar de Westkust van Borneo, (Sambas en Pontianak) gegadigden gelieven zich te adresseren bij

Den Directeur van 's Lands

Batavia,

en Civiele Magazijnen.

den 9den oktober 1829.

J. C. REIJNST.

(Zie verder het bijvoegsel.)

Bijvoegsel der Javasche Courant.

DINGSDAG, den 13den October 1829.

Resident van Passaroeang, als daartoe behoorlijk ge-
maakt, bij resolutie der Indische Regering de dato 24
1829 no. 56, maakt bij deze bekend, dat op
den 24sten october aanstaanden, te Bangil bij pu-
blicatie zullen worden verkocht, de houtwerken,
bestaande uit deuren, venster, balken en andere materia-
len. Alkomstig van het onvoltooide groote regentshuis te
Bangil.

Passaroeang, De Resident voornoemd,
den 13den october 1829. H. J. DOMIS.

Resident van Bezoekie en Banjoewangie, maakt hier-
mede bekend, dat door een visscherspraauw in zee is
ontdekt een praauw padoean, en roept tevens op, alle
partijen, welke vermeenen mogten eenige aanspraak daar-
op kunnen maken, om zich ten dien einde zoo spoed-
moogelijk, en uiterlijk binnen den tijd van drie maan-
den na dato dezer, aantemelden ten bureele van den on-
dergetekende, dan wel aan den ontvanger der inkomende
regten alhier, alwaar dezelve gedeponeerd is,
te doen na ommeekomst van voorschreven termijn, over
deze overeenkomstig de bestaande bepalingen, worden
aankondigd.

Bezoekie, De Resident voornoemd,
den 13den october 1829. DE BRUIJN PRINCE.

VASTGESTELDE PRIJZEN.

	BATAVIA		SAMARANG		SOERABAIJA	
	guld.	cents.	guld.	cents.	guld.	cents.
Wit brood de 14 oncen.	..	25	..	30	..	33
Wit vleesch het katje.	..	26	..	50	..	36
Wit vleesch het pond.	..	20	..	16	..	18

MARKTPRIJZEN.

	BATAVIA.		SAMARANG.		SOERABAIJA	
	guld.	cents.	guld.	cents.	guld.	cents.
Oliefolie per takker of bottels	9	..	13	20	4	70
per bottel	..	35	..	40	..	..
Oliefolie per takker per bottel	6	50	8	25	4	35
per bottel	..	25	..	25	..	..
Oliefolie per piket	..	..	22	..	19	..
per koijsang	100	..	90	..	15	..
per gantang	..	45	..	18	..	19
per koijsang	..	..	..	..	580	..
Hout de vadem van voeten op 6	13	50	7	..	11	..

EDICTALE CITATIEN.

Alzoo de Raad van Justitie te Samarang, bij notul
den 23 dezer, op het door en van wege den procureur
Charles Philip Ducloux, inhoedanigheid als gemagtigde
het kollegie van weesmeesteren dezer stede, namens
zelve inkwaliteit als desolate boedelkamer en als zoo-
danig administreerende den boedel van wijlen *Carel Cris-
tianus Donkel*, gedaan verzoek tegens de niet gecomp-
pareerde pretendentes heeft verleend, het eerste default en
geadmitteerd tot het doen eener tweede citatie tegen den
den 14 november eerstkomende, ten einde de defaillierende
pretendentes als nog hunne vermeende actien te insti-
tueren en procedereeren tot het judicium van prefe-
rentie.

Zoo is het, dat ik ondergeteekende deurwaarder en ge-
zworen exploitateur bij den raad van justitie voornoemd,
dezen voor de tweede maal dagvare, alle en een iegede
die als nog eenige actie of pretentie op en de tegens
voornoemden boedel vermeenen mogten te hebben,
op woensdag den 4den november 1829, des morgens
half acht ure in persoon dan wel bij gemagtigde te
compareeren ter openbare rolle van meergenoemden raad,
einde aldaar het eerste default te purgeren en als

nog hunne pretentien aangegeven te verifieeren en voorts
te procedereeren tot het judicium van preferentie en con-
currentie.

Aldus geafficheerd en gepubliceerd, na voorgaanden klok-
slag van de puije, van het raad-huis te Samarang, den
30sten september 1829.

De deurwaarder voornoemd,
A. PIJL.

—Alzoo de Raad van Justitie te Samarang, bij notul dd.
23 dezer op het door en van wege den procureur *Char-
les Philip Ducloux*, als gemagtigde adlites van het kol-
legie van weesmeesteren dezer stede, namens hetzelfde in-
kwaliteit als desolate boedelkamer en als zoodanig admi-
nistreerende den insolventen boedel van wijlen *Hermanus
Engelbracht Morin*, gedaan verzoek tegens de niet gecomp-
pareerde pretendentes, heeft verleend het tweede de-
fault en geadmitteerd tot het doen eener derde citatie te-
gen den 4den november 1829, ten einde de defaillierende
pretendentes als nog hunne vermeende actien te
institueren en wijders te zien dienen van intendith en
procedereeren tot het judicium van preferentie en con-
currentie, als dan te hooren verzoeken dat de niet gecomp-
pareerde pretendentes zullen worden opgelegd een eeu-
wig stilzwijgen.

Zoo is het, dat ik ondergeteekende, deurwaarder en ge-
zworen exploitateur bij den raad van justitie te Samarang,
bij deze voor de derde maal dagvare, alle en een iegede
die als nog eenige actie of pretentie op en de tegens
voornoemden boedel vermeenen mogten te heb-
ben, om in persoon of wel door gemagtigde te com-
pareeren ter openbare rolle van gemelden raad, op woens-
dag den 4den november 1829, des morgens om half acht
ure, ten einde aldaar het tweede default te purgeren,
voorts hunne pretentien aangegeven te verifieeren en wij-
ders te zien dienen van intendith en daerna te hooren,
verzoeken dat de niet gecompareerde pretendentes zullen
worden opgelegd een eeuwig stilzwijgen, voorts te pro-
cedereeren tot het judicium van preferentie en concurrentie.

Aldus gedaan, gepubliceerd en geafficheerd, na voorgaan-
den klokslag van de puije van het raadhuis te Samarang,
den 30sten september 1829,

De deurw. en gezw. expl. voorn. d.
A. PIJL.

VERKOOP VAN GOEDEREN.

Verkoop op regterlijk gezag. Op vrijdag den 16den de-
zer zullen op het land Tjoenie, publiek worden ver-
kocht, de in de laatste courant bij vonnis geannonceerde
opstallen etc. etc., voor en van wege den chinees *Lim
Tioe qq.*, toebehoorende aan den chinees *Lim Seengko.*

De onderschout, belast met de recherche
te Katapa g, l' d. expl. bij den land-

Tangerang, raad te Tangerang,
den 7den oct. 1829. H. SMIT.

—Op maandag den 2den november aanstaanden, zal door
het kollegie van boedelmeesteren alhier, publiek voor re-
kening des boedels van wijlen den malajer intje *Felix*,
worden verkocht, een groot orgel (geschikt voor een
kerk) en twee fortepianos.

Samarang, Namens de boedelkamer.
2 october 1829. De Secretaris,
B. G. SARTORIUS.

—Te koop, bij gebroeders *Beijnon*, een complete draai-
bank, een partij ivoor, en twee boeken *Manuel du
Tourneur* met 42 kunstplaten; alsmede de staatsbladen
van het jaar 1816 tot 1828,

—Een der schoonste engelsche bendies, informatie ten
vindu-kantore.

—For Sale, A very handsome English Buggy, information
to be had at the vendu office.

—Verkoop op regtelyk gezag. Den dag nader te bepalen zal door den vendmeester alhier, ten overstaan van mij ondergeteekende en ten bijwezen van de commissie van verponding, krachtens vonnis van parate executie de dato 22sten september 1829, verleend door den heer Resident van Japara en Joana, wegens achterstallige verponding over het eerste termijn van 1829, naar aanleiding van art. 55 van de ordonnantie der verponding de dato 28sten januarij 1825 no. 22, staatsblad no. 5, publiek aan de meestbiedende worden verkocht ten behoeve van het gouvernement, een woonhuis van bamboes met attappen gedekt, en steenen met attappen gedekte bijgebouwen, staande in de chineesche kampong te Pattie, toebehoorende aan den chinees *Sie Goloo*, en geregistreerd bij het register der verponding onder no. 41.

Indien er ons iemand mogt zijn die eenig regt, actie of toezegging op voorschreven vastigheid zoude willen presenteren en zich opponeren tegen voorschreven executie en verkoop die kome en make het mij ondergeteekende bekend.

Pattie, De waarnemend exploitateur,
6 october 1829. M. A. VAN AMSTEL.

—De in de courant van 10 october bekend gestelde verkoop, der vastigheden ten behoeve van *G. Huger* qq., en voor rekening van *Lim Tjengoon* en *Tan Pogoan*, breder omschreven in de courant nos. 115, 116, 117 en 118 zal op woensdag geen plaats hebben, is uitgesteld tot vrijdag den 16den dezer voor de pakhuizen van de Factorij der Nederlandsche Handel Maatschappij, ten overstaan sener daartoe verzochte commissie uit den landraad alhier.

De deurew. en gezw. expl. bij den landraad te Batavia.

J. MAERTENS.

—Te koop eene slavenmeid, zijnde bekwame naaister, strijkster en waschster, bij

W. POPKENS.

—De kapitein der chinezen te Samarang, pachter der ambioen over geheel Java voor de jaren 1830, 1831 en 1832, maakt bij deze bekend, dat hij de onderverpachtingen van dat artikel onderhands en districts gewijze zal doen verkoopen.

Te weten te Batavia, den 20, te Samarang, den 6 en te Soerabaja, den 13den november 1829.

Samarang, den 7den october 1829.

STERFGEVALLEN.

Op den 2den dezer ontving ik de voor mij treurige tijding van het afsterven mijnes dierbaren echtgenoots *Willem van Waardenburg*, kapitein bij de 20ste afdeeling nationale infanterie, op zijne terugreize van Amboina, naar herwaarts, aan boord van de brik *KALIEMAS*, mij nalatende twee jonge kinderen, welke hun verlies nog niet kunnen bevatten. Ik verlies in hem een dierbaren echtgenoot, en de kinderen een zorgenden vader; een ieder zal ligt bezeffen welke slag mij door dit verlies treft, diene de deze tevens tot kennigave aan vrienden en bekende, en verzoeken van brieven van rouwbeklag verschoont te blijven.

Soemanap, G. A. GULDENAAR.
den 7den sept. 1829. weduwe van *Waardenburg*.

—De kapitein van het 1ste bataillon der 20ste nationale infanterie, *P. van Ipenburg*, is heden overleden. Creditoren en debiteuren worden verzocht zich ter vereffening des boedels, binnen zes maanden.

De commissaris

Soerabaja, EILERS, kapitein
3 october 1829. GERITSEN, 2de

NAGELATEN BOEDEL

Krachtens dispositien van den Raad van Justitie dd. 2 en 9 juliij II. de insolvente boedels van wijlen *thius Hermanus Lubberts*, in leven advokaat en reur alhier, *Hermanus Adrianus van der koopman*, *M. Stuart*, luitenant ter zee der *J. A. Gagel*, ambtenaar en benoemd notaris te Soerabaja, *Isaak Gerhardus Hartman* en *Willems*, burgers alhier, ter verder beheer en aan den ondergetekenden Sequester en Curator overgegeven zijnde, zoo worden mits dezen alle iegelijk die iets te vorderen hebben van, of ver zijn aan gedachte insolvente boedels, verzocht, binnen drie maanden, na dato dezer, opgave of te doen, ten bureele van

Den Sequester voor

FOCQUE

POST-KANTOOR.

BATAVIA.

Wordt ter kennis van het publiek gebragt, dat postkantoor te Batavia pakketten voor brieven zijn, om te worden verzonden.

naar	schip	kapitein
Amsterdam,	<i>Ned. schip De Geuzters</i> ,	Ingeman.
Antwerpen,	<i>dito brik Harriet</i> ,	Zeeberg.

Batavia, De postmeester
den 9den oct. 1829. P. A. BLK.

VERSCHILLENDE BEKENDMAKING

Te huur, een huis op Struiswijk, thans bewoond den heer *Macaré*, alsmede een huisje op Kramawoond geweest zijnde door wijlen den heer van

VAN GEN

—Degene die in het bezit mogt zijn, van het genaamd *de Schoorste v. g. r. Prins*, of *de Schoorsteenveger*, wordt vriendelijk verzocht, het terleen te willen geven, aan den ondergeteekende voor eene behoorlijke teruggave zal zorg dragen.

F. BUTIN BIK

TE BATAVIA TER LANDS DRUKKERIJ.